

בסייד צאן פאר תפילה תשס"ו

דרשת שבט הכבוד תשס"ו הביעלסט

באנן חיוב בדקה וב'עור של בחינת מכירת של חמץ

Searching & Destroying Chometz: How Little Is Too Little?

מראה מקומות

(1) בסדר בא פרק י"ב פסוקים טו, יט, פרק י"ב פסוק ז
(2) משנה פסחים ב"ב. ר"י ת"ט והרמב"ם ומהר"ם שניאור
אמרא פסחים ב"ב ו: אמר רב יהודה אמר רב ... ור"י שם ד"ה וצ"ע

(3) משנה ביצה ג"ב.

אמרא פסחים ד"ג מה: "אמר רב נחמן אמר שמואל -- תקו"

(4) רמב"ם פרק ה' מהלכות חמץ ומצה הל' טו-טז; נא"ד משנה ובעל משנה שם
קא"פ פרק ה' פסחים סוף סימן ב'

(5) תוכוח הבין בכ"מ סימן קס"ד; שו"ת שאר אריה סימן כא
שו"ת חכם צבי סימן כו

(6) ח"י אדם כלל ק"ט דין ו'

(7) שו"ע או"ח סימן תמ"ב סעי' כ"ח ט"ז סק"ה נא"ד סק"י ב"ש אריבה שם והק"ק
ומנה בחור שם סק"א

(8) "שם או"ח ורמ"א סי' ק"ו סעי' ג' ונא"ד סק"ה מחצית השקל שם
משנה בחור שם סק"ב ובלאו הסבה שם ד"ה וסמך

(9) קרבן נתנאל ע"ה ה"א ביצה כא סימן י"ב סק"ד

(10) חשן א"י או"ח סימן ק"ט סוף סק"י ד"ה והל"א
מנהיג שמה פ"א עמוד ק"ב

שבעת ימים שאר לא ימצא
בבתיכם פי' כל-אכל מחמצת

באנן ח'יה בדיקה וב'עורר ע'מא מפי' ע'מא

Searching And Destroying Chometz - How
little is too little?

י'ט) לא ימצא בבתיכם. מנין לגטולין
ל. תלמוד לומר 'כל גטולך. מה תלמוד לומר בבתיכם, מה
סיקך בדשוקך אף גטולך שצ'שומך.

ע'ל ס'ק'י'ע

ע'ל ס'ק'י'ע

מ' מצות יאכל את שבעת הימים
ולא יראה לך חמץ ולא יראה לך
שאור בכל-גבלך.

(1) שבעת ימים מצות תאכלו אך
ביום הראשון תשביתו שאור
מבתיכם

טו שבעת-יומין
פטייר תיקלון פרם פיומא
קדמא תבטלון חמיע
מבתיכון ארי כל דיכול

ב אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים

(2) אור לארבעה עשר גרסי' : לאור הגר . בגמרא (דף י:): מפרש
טעמא : בודקין . שלא יעבור עליו בכל יראה ובכל ימלא :

אור לארבעה עשר בודקין את החמץ . פ"ה שלא לעבור עליו
בכל יראה ובכל ימלא וקשה לר"י כיון דלריך ביטול כדאמר
בגמ' (דף י:): הבודק לריך שיבטל ומדאורייתא בביטול בעלמא סגי
אמאי הגריכו חכמים בדיקה כלל וגראה לר"י דאע"ג רסגי בביטול
בעלמא החמירו חכמים לבדוק חמץ
ולבערו *שלא יבא לאכלא וכן משמע
לקמן (דף י:): דבעי רבא ככר בשמי
קורה וכו' או דלמא זימנין דכפל
ואתי למיכליה

*שגולדה ביום טוב בית שמאי אומרים
תאכל ובית הלל אומרים *לא תאכל. בית
שמאי אומרים *שאור בכזית וחמץ בככותבת
ובית הלל אומרים יזה וזה בכזית

ר'ן ס'מ'ס' ג'א

"לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הגר
כל מקום שאין מכניסין בו חמץ אין צריך
בדיקה

ומפני שראיתי בעיני דיקה
וביטול דברים מעורבין
ראיתי לפרשן יפה יפה :
הריי שאלמה תורה (שמו"ב) ביום
הראשון תשביתו שאור מבתיכם
ואמר בגמרא דמדאורייתא בביטול
העיקר ששביתו חמץ וכלה כדברי רש"י ז"ל ולפי הרגום
י'ט) חמץ ח"כ חין לנו מן התורה אלא בטול
זה ואין לבדיקה וביעור חמץ עיקר מן התורה כלל חי אפשר לך לומר כן דהא בעי בגמ' (ד' י:): בדיקה לאור הגר מנא לן ומוכחין לה מקראו
וב"ת דלמכתא בעלמא נינהו ליתא דהא חזינן תנאי דאיפלגו (דף כ"ה-) חמץ זה כמה מבערו ואיכא מ"ד דחין ביעור חמץ אלא שריפה ור'
יהודה דסבירא ליה הכי (דף מ:): ודטו מנוחר ואם אהה אומר שאין לנו מן התורה אלא בטול מהו ביעור זה שנחלקו עליו ומוכח בהדיא בגמרא
דבטל תורה נחלקו כדאמר רבי עקיבא (דף ה'-) מליט להבערה שהיא אב מלאכה והתורה אמרה תשביתו שאור מבתיכם : *א"ל ק' יהוה
עיקרן של דברים שזה שאלמה תורה תשביתו יכול להקיים בה' מנ' דברים או שיבטל בלבו כל חמץ שיש בדשוקו ויוליחט במחשבתו מרשותו
וסגי בהכי מדאורייתא אפי' בחמץ היוזע לו או אם לאבטלו בלבו כלל לריך מן התורה שיבדוק אחריו בכל מקום שהוא רגיל להמלא שם
ויבערנו מן העולם וביעור זה הוא שנחלקו כמה יבערנו ולפיכך כל שאינו מבטל חייב לבדוק כדי שלא יעבור עליו בכל יראה ובכל ימלא
[ולפיכך כתב רש"י ז"ל שבדקין את החמץ כדי שלא יעבור עליו בכל יראה ובכל ימלא] והיינו למו שאינו מבטל אבל למו שמבטל סגי בהכי אלא
מפני שבטול זה תלוי במחשבתו של בני אדם ואין דעותיהן שוות ואפשר שיקלו בדרך ולא יגיהוהו מלבן לגמרי ראו חכמים להתמיר שלא יספיק
בטול והלרשותו בדיקה וביעור שהוא מספיק ג"כ מן התורה או מפני שחששו שאם ישירו בחוד ביותו יבא לאכלו

ע'ל ס'ק'י'ע
ע'ל ס'ק'י'ע . חסובה היא בעיניו ומס עליה
לשורפה ומשהה אפילו רגע אחד
וממלא עובר עליה בכל יראה ובכל
ימלא אבל משבטלה איט עובר ולא
כתב אלא תשביתו :

אמר רב יהודה אמר רב *הבודק צריך
שיבטל כאי טעמא אי נימא משום פירודין
הא לא חשיבי
אמר רבא גזירה שמא
ימצא גלוסקא יפה ודעתיה עילויה

(4) ודעתיה עילויה . פירוש ולא
בטל מחילוי כמו
פירודין ועל פ"ה קשה מאי פריך כי
משמחת ליה ניבטלה הא פי' ודעתיה
עילויה שחם עליה לבטלה :

(5) אמר רב נתמן אמר
שמאל *ישני חצאי זיתים וחוט של בצק ביניהן רואין כל שאילו ינטל החוט
וניטלין עמו הייב לבער ואם לאו אינו חייב לבער אמר עולא *לא אמרן אלא
בעריבה אבל בבית חייב לבער כאי טעמא דזימנין דכניש להו ונפלי גבי הדדי
אמר עולא *בעו במערבא בית ועלייה מהו בית ואכסדרא מהו שני בתים זה
לפנים מזה מהו תיקו

שני חלאי זיתים . בסדקי העריבה : חייב לבער .
חוט מלרפן והי כזית במקום אחד ובדפעת קאי : לא אמרן . דאם חין כעלין עמו איט חייב לבער אלא בעריבה דקביעי בה : אבל
בבית . אפילו שני חלאי זיתים שאין חוט מלרפן חייב לבער : זימנין דכניש להו . מוכד הבית ונפלי אהדדי :

היו שני חציי זיתים בשני מקומות וחות של בצק ביניהם רואין כל שאילו ינטל החוט ניטלין עמו חייב לבער ואם לאו אינו חייב לבער : טז במה דברים אמורים בעריבה אבל בבית אף על פי שאם ינטל החוט אין ניטלין עמו חייב לבער מפני שפעמים מקבץ אותן. היה חצי זית בבית וחצי זית [ח] בעליה. חצי זית בבית וחצי זית באכסדרה. חצי זית בבית זה וחצי זית בבית שלפנים ממנו. הואיל ואילו החציי זיתים דבוקין בכתלים או בקורות או בקרקעות אינו חייב לבער אלא מבטל בלבו ודיו :

טז היה חצי זית בבית וכו'. הוסיף והלן התלוי זיתים דבוקים בכתלים או בקורות או בקרקעות אינו חייב לבער אלא מבטל בלבו ודיו. כתב הרמ"ם בפסקיו פרק אלו עוברין (פ"ג) ואלו דוקא דבוקים אלא אורחא דמילתא נקט. וני גרי דדוקא נקט שאם אינם דבוקים בגומות הכתלים שהוא דומים לדבוקים בו נקט דעריבה הא סמרינן דאפילו פחות מכזית חייב לבער לפי פסק רבינו וכן פירש היה ז"ל וכן כתב הרמ"ד :

מצד משנה

היו שני חציי זיתים וכו'. (ס"ה) חמץ שנטל שני חציי זיתים וחות של בצק ביניהם רואין כל שאילו ינטל החוט ניטלין עמו חייב לבער ואם לאו אינו חייב לבער אמר עולא לא חמץ אלא בעריבה אבל בבית לא זמנין דכתיב לכו ונפלי גבי חרדי ע"כ. ופי' בעריבה מקום העשוי לחזק או לנטות בו נקב הוי שאם לאו בו כבר נחמךר שאפילו תלי זית לבד חייב לבער ובכתיב אפילו מדובק בגומות חייב לבער :

(7) ר"א פרק ג' דבבב"מ סימן א'

אמר רב כהנא אמר שמואל שני חציי זיתים חמץ וחות של בצק ביניהם רואין כל שאילו ינטל החוט וניטלין עמו חייב לבער ואם לאו אינו חייב לבער אמר עולא לא חמץ אלא בעריבה אבל בבית חייב לבער מ"ע זמנין דמינכנשי ונפלי אהדי צעו במערבא בית ועלייה בית ואכסדרה שתי בתים זה לפניו מזה מזה היקו. כתב בעל העיטור מבטלין ואין לריך לבער [ת] כיון דביטלין הוי דרבנן ואזלין לקולא. [א] ואבי העזרי כתב דאזלין לחומרא ולי'. והרמב"ם ז"ל (פ"ב מהל' חמץ) כתב הואיל ואלו חציי זיתים דבוקים בכתלים או בקורות או בקרקעות אין חייב לבער אלא מבטלו בלבו ודיו [ב] ואלו דוקא דבוקים אלא אורחא דמילתא נקט :

איה תמב הלכות פסח

מנן אברתה ני' ימ

ט"ז מנן דוד

ב"ט האחרון דשמא מפריש בו שטר: (ד) ואם לאו אט' היה עשוי לחזק כו'. כ"ל ונש"ט ר"ק יש האן ט"ס. וקשה לי בכל הני דמי' זה שזיינש שאין חייב לבער אלא"כ יש שם כותב היראה לטעם של הדיקא דחמץ משום חומרא דכל יראה וזה אינו אלא ככזית אלא לטעם החמץ דרס"ק משום שגוף יחללו וכו'. אבוד מן התורה אף שאין בו מלקוח ח"כ אפילו בפחות מכזית בכל נוהי חייב לבער מטעם זה.

לאוכלי' ומותר להסתות' (כ"ה) ולי' דדיו כדבר שמתבטל ככלי מנן פ' סימן תמ"ז ס"ה ורוק' שתיסה הקיבה מע"ל ככלי מנן וכמ"ס ב"ר סס"י פ"ז: ו' ואם לאו חייב לבער. ודוקא כשיש בין הכל כזית דלאו הכלי מלרפדו אבל כשלא נשאר בין הכל כזית ח"כ לבער אפי' אין עשוי לחזק וכמ"ס ספי"א' כן מוכח בסמ"ק אבל דעת הרבה פוסקים דאם אין עשוי לחזק ואפי'*) פחות מכזית חייב לבער ועס"ה ומ"ס ס"ה ח"ס ס"ז וכ' סג"מ כשם כרמ"ם דדוקא כשראו לאכילה קאת אבל מטוקף קאת ופחות מכזית ח"כ לבער : יא ח"כ לבער. ודוקא במקום שפשו לחזק טס"ז :

ז * י בעק שבסדקי עריבה אם יש כזית במקום אחד חייב לבער (ה) ואם לאו אם היה עשוי לחזק בו שברי העריבה או לסתום בו נקב [ד] בטל במיעוטו י [ז] ואם לאו חייב לבער : ח כ היו בו שני חצאי זיתים בכי' מקומות וחות של בצק ביניהם רואים כל שאילו ינטל החוט ניטלין עמו חייב לבער ואם לאו יא אינו צריך לבער במה דברים אמורים בעריבה אבל בבית אפי' שאם ינטל החוט אין ניטלין עמו חייב לבער מפני שפעמים מקבץ אותם ל היה חצי זית בבית וחצי זית בעלייה חצי זית בבית וחצי זית באכסדרה חצי זית בבית זה וחצי זית בבית שלפנים ממנו מ (ו) יב הואיל ואלו החצאי זיתים דבוקים בכתלים או בקורות או בקרקעות אינו חייב לבער (ז) (י) אלא ינ מבטלו בלבו ודיו :

דגול מרכבה (* וכן מוכח מחוס' כפסחים דף ר"ק ע"כ ד"ם רב אשי כסוף הדיבור דאלי"כ אין הוכיחו דמאפי' חמץ כדי לבערו אינו עובר כרי' העילה כשזה פירושה וכל יראה ככזית ודלמא מיירי דלית כיה כזית וחתי כיה טוב פירושה אלא ודאי דגם לענין כל יראה ח"כ שיעור חפור מן התורה ועינן במסכת שיערות דף ט"ז ע"כ מחוס' ד"ה מהי"מ ורוק דמשמע דלא חמדיקי בזה שאינו חיסו' אכילה ח"כ שיעור חפור מן התורה וז"ל: ככל יראה הואיל והוא דבר מהלך אחרת כשם שלענין אכילה ח"כ שיעור חפור מן התורה כ"ה לענין ככל ירא' והואר ללפי' דבדבר שאינו חיסור אכילה ח"כ שיעור אינו חפור מן התורה ח"כ חפור מדרבנן וא"כ דברי ח"כ בשניות דף ע"ז ע"כ פוליס כסגון ונס דברי חסו' כפסחים דף ר"ע ע"כ דקדו דגם חס שאפור מדרבנן טוב אין בו העילה שברי כתבו שם דפך דאין פדחן הוא רק הדיבן ואיזה לא מטל :

[ז] ואם לאו חייב לבער. ובנינו שיש ע"י לירוף בית דאם לאו כן אינו חייב לבערו וכן משמע מוכרי כמחבר כספי"ח וכו' כפשיטות כפסקי היראה"י ס' קס"ד דפחות מכזית ח"כ כיעור ח"כ בלחה יש התלוקה בין הפוסקים בזה דעת הרבה פוסקים דאפי' פחות מכזית לריך ביעור ופי' כ"י וכו' (ועמ"ס לש"ל ס"ה)

לשנה ברורה של

(לב) ואם לאו חייב לבער. ודוקא כשיש בין הכל כזית דלאו הכלי מלרפדו אבל כשלא נשאר בין הכל כזית ח"כ לבערו ואפילו אין עשוי לחזק וכדמוכח בס"א (נו) אכן באמת יש מחלוקת בין הפוסקים בזה דעת הרבה פוסקים דאפילו פחות מכזית לריך ביעור ודוקא כשראו לאכילה קאת אבל אם היה מטוקף קאת ופחות מכזית ח"כ לבער לכו"ע : (לו) שפעמים מקבץ אותם. בעת שמכבד הבית (ס) והיו במקום אחד :

עלר הבין של

(ס) ואף דכזית אינו עשוי לחזק אפי' אי לאו טעמא שפ"י כיבוד מתקבץ לא הוי חייב לבער דכל ח"כ זית פומד כפ"ע בבית וליכא טעמא דלירוף כמו לעיל גבי כלי שהכלי מלרפן (כ"ה והגר"א) :

ד' מדינו רצנו מטה שנמלאת בתרנגולת או בתבשיל צשביעי
של פסח מהו דין התרנגולת או התבשיל.

[9]

ומזה תמה אני על מ"ש מהרא"י בפסקיו [מה"ד] סימן קס"ד בתרנגולת שנמלאת זה חטא צפסח, דע לי מנהג הוא לשורפה כדכתב המרדכי פ"ק דפסחים נ"י מקל"ג] גסס ר"י דחטה בתרנגולת כריך כפיית כלי לשורפה בחול המועד, ואין נראה לחטא גופא קאי דפחות מחיט אין כריך ציעור כדאיתא צפרק אלו עוצרין, ור"י מיימי נראה משום דקיי"ל אין ציעור חמץ אלא שרפה עכ"ל.

וגם ראייתו מפרק אלו עוצרין דפחות מכזית אין כריך ציעור אינה מוסכמת³⁰, דהחיינה לדעת הרא"ש ז"ל שס [פי' זין] אבל לדעת מפרשים אחרים מ"ש הרמב"ם ז"ל [פ"ב הט"ז] הואיל והוא דבוק נמלית הוא בדוקא ולכן אין כריך לבערו, אבל צאינו דבוק נמלית אפילו דפחות מכזית כריך לבערו, וכן ימנעו כל אומן השנויים במשנתנו וצברייתא, ומאי דאחמר בגמרא דפחות מכזית אין כריך לבער היינו דוקא בדבוק נמלית הבית או בדופני הכלים אבל נמנייה אפילו דפחות מכזית כריך לבערו. וזה ודאי מתמיע מנח"ל דקיי"ל [יומא ע"ד ע"א] חלי ציעור אסור מן התורה משום דחזי לאינטרופי ה"ג חלי זית חזי לאינטרופי, אלא שכתב דבוק נמלית או לדפנות אגליס נחצטל ונעשה כעץ צעלמא.

שיר שאר אריה ס'אן פא:

(10)

דאע"ג דאינו עובר עליו
בבל יראה מה"ת אפ"ה מדרבנן צריך לבערם
כמ"ש התוס' בריש מס' פסחים בשם הרשב"א
וי"ל דיכולין לפדותו
בפחות פחות מכזית דאינו עובר בבל יראה ובל
ימצא אלא בכזית דווקא כדתנן ברפ"ק דביצה
ובפחות מכזית אפי' איסורא דרבנן נמי ליכא
כדמוכח כולה שמעתא דבצק שבסידקי עריבה
דפ' א"ע (ד' מה). ובע"כ צ"ל כן לסברת ר"י דס"ל
דבל יראה ובל ימצא ה"ל לאו הניתק לעשה וא"כ
אין לוקין עליהן אפי' בעשה מעשה ואי ס"ד
דפחות מכשיעור דהיינו פחות מכזית אסור מה"ת
לענין בל יראה ובל ימצא כמו בכל איסורים
שבתורה דקיי"ל כר"י דאמר ברפ"ב דיומא ודף
עו) חצי שיעור אסור מה"ת א"כ אין לחלק בין
כשיעור לפחות מכשיעור ושניהם שוין שאסורים
מה"ת בכזית ואין לוקין עליהם א"כ תקשה לך
הא דרפ"ק דביצה דתנן בש"א שאור בכזית וחמץ
בככותבת ובה"א זה וזה בכזית ואמרי' דלענין
אכילה כ"ע ל"פ דזה וזה בכזית כי פליגי לענין
ביעור מב"מ בהא פלוגתא בכמה שיעורא דשאור
לענין ביעור כיון דלעולם אפי' בשיעורא רבא
אין לוקין עליו ולענין איסורא אפי' בכ"ש אסור
מה"ת אלא ודאי ש"מ דבפחות מכשיעור אפי'
איסורא גרידא נמי ליכא והשתא נ"מ טובא בהא
שיעורא, ונראה לי ליתן טעם לדבר דמ"ש לענין
בל יראה דליכא איסורא כלל בפחות מכשיעור

משא"כ בכל האיסורים משום דאמרינן התם הוא
דחצי שיעור אסור מה"ת היא משום דחזי
לאיצטרופי איסורא קאכיל וה"ט לא שייך אלא
באיסורי אכילה דקיי"ל אם אוכל כזית בכדי
שיעור אכילת פרס מצטרף חייב עליו הרי שאם
אכל עכשיו כל שהוא כשיחזור ויאכל בכדי
אכילת פרס עד שישלים עמו לשיעור כזית נמצא
האי כל שהוא שאכל כבר באיסורא אכל למפרע
דהא איהו מצטרף ומשלים לשיעור אכילה אבל
גבי בל יראה דאפי' אם ישלים לבתר זמן לשיעור
כזית אינו עובר אלא על מכאן ולהבא כ"ו ששהה
אצלו פחות מכזית ליכא איסורא כלל למפרע
אפי' לבתר שהשלימו לכזית אינו עובר על
שהיות פחות מכשיעור כלל דלשעבר אלא על
להבא משעה שהשלים לכשיעור וכיון דא"א
לעולם שיבא לידי איסור על שהייה זו של פחות
מכשיעור לענין בל יראה למפרע לית לן בה
ואע"ג דיליף התם לחצי שיעור מקרא דכל חלב
מ"מ עיקר טעמא הוא משום דחזי לאיצטרופי
איסורא קא אכיל וכמ"ש שם התוס'. הרי נתברר
דאפי' את"ל דלאו דבל יראה הוי ליה ניתק
לעשה דתשביתו מ"מ אפי' במשהה ע"מ לבערו
אפי"ה עובר על בל יראה ובל ימצא וכדעת רש"י
ז"ל וכדמוכח מדברי כל הפוסקים ז"ל ומדברי
התוס' עצמן וכמ"ש"כ וכ"ש למאי דיתבאר בס'י
שאח"ז דאין לאו בל יראה ובל ימצא ניתק לעשה
כלל דליתא להאי סברא:

ח"א אצמ סס קי"ו

(11)

והצריכו חכמים לכוף בחורין ובסדקים, דאף על גב דבחורין ובסדקים אין לחוש
אלא לחמץ פל שהוא, פגון פרוורין, ופרורין ממילא בטלי ואינו עובר בשום אפן,
מפל מקום מחששא דשמא יבוא לאכלו, צריך לבער אפלו פל שהוא (ריא"ז בפ' ובפ"ח
סימן תמ"ד סעיף ד' חולק).

(12)

הליכות בדיקת חמץ שלמה קג
ו. הספרים אינם חייבים בבדיקה, אף אם לא נזהר בעת השימוש בהם כל ימות השנה
שלא יפול לתוכם חמץ³⁰.

דבר הלכה

והאף שעלולים להיות בהם פירורים של חמץ,
אין כריך לצודקם משום כך, דהנה צפסחים
ו' ע"ב אמרו לענין ציטול חמץ דפירורין לא
חשיבי, וצפסות נראה דכ"ו לענין ציטול
אבל צדיקה שפיר חייבים משום גזירה שמא
יבוא לאוכלן, וכמ"ש"כ בחיי אדם (כלל קי"ט
ס"ו) צסס הריא"ו צסלטי גצורים (י"ד ע"א
מדפי הרי"ף) וקושיה הגמ' שס היא רק
דעכ"פ ציטול אינו כריך מפני שמאליהם הם
מבטולים, אכן מדברי המ"ב (סי' תל"ג צשעה"ז
סקל"ג) משמע שקוצר דפירורין ליכא חובת
צדיקה, ונ"ע מנליה לפרש כן, ואולי מסגנון
הגמ' משמע קלמ הכי, ועיין גס צשו"ע הרב
סי' תמ"ב (סכ"ח צקו"א סקי"ח) שקוצר ג"כ
צדעת הרא"ש. דפירורין לא צעו ציטול ולא
צדיקה וציעור³², ונ"ע. אך עכ"פ לענין
הספרים נראה דאין חייבין לצודקם, משום
דהני פירורין אשר אולי נמלאים בהם מאיסי
ודינם כדין חמץ של הקדש שמבואר בגמ'
דפטור מצדיקה הואיל וצדילי מיניה³³.

30. חז"ל כתי' למס' פסחים ר' ע"ב. וכן נהג

רבנו למעשה שלא ברק הספרים, ולא נמנע מלהשתמש בהם בפסח, אף אלה שהיה מקום לחוש
שהשתמשו בהם במשך השנה בעת האכילה.

והגר"א זצ"ל דע"ה מפרש דהא דלריך ע"ס צבית זימנין
דמיכקף, משום דאל"כ הו"ו פירושו וכוו הפקר, ובלבד
בנישים ולא מידבקו ח"ל לבשר, והיינו דאמרו בירוי דאין הביה מלרף
אבל כלי מלרף אף יבשין, ולי"ע דלא אמרו דפרוהין בטנין אלא לענין
דאין לורך לבטלן אבל לענין חיוב בדיקה שהיינו חכמים לבשר מן
הטולם או לזרקן לאשפה ולא להחזיקן ברישותו אף נאחר ביטול בזה
לא חלקו בין ביית לפחות מכזית, ופירושו שבציתו הייב לבשרן, וז"ל

וצ"ח דעת הגר"ח משמע דלמעשה חשב
לאותם הפוסקים, וכמו שמובא
בהנהגותיו במעשה רב [כו] ח"ל, בדיקה חמץ
בחורין ובסדקין ואע"פ שבדק ביום אריך
לבדוק לאור הנר אפילו בכל חובה ואפילו
בספרים שמשתמש בהם בשעת סעודה,
ונמשך זמן הבדיקה מאוד.

מגן אברהם נ"י

(14) ע"ב א"ח תקוה רכות יום טוב

ג (ה) ה' הלש עיסה ביום טוב (ו) יכול להפריש ממנה
חלה ו וקדושיה רבון (ד) [ש"י אפילו הפריש מחמתו] אבל
עיסה שנלושה בע"ש אסור להפריש ממנה חלה ב"ש :

ח ולמחר מפריש. וממילא כפ"ס שחל בשבת ושבת
להפריש חלה כפ"ס מלחם חמץ שאפה לשבת אסור לאכול ממנו דהא ינטרף
לבשר החמץ וא"כ נמלא ח"ל טבלים למפרע וכדאמרי' בגמ' שמה יבקע
הטור ונמלא שותה טבלים למפרע וח"ל
יתן המשוייר לעכ"ס במחנה והפכ"ס
יחזור ויחננו לו אחר הפסקה ויפריש חלה
דהא אסור ליתן על תנאי וא"כ שמה
יאכלנה הפכ"ס ונמלא ח"ל טבלים. וא"ל
כיון שא"א לאכול ממנו בלא הפרשה מותר להפריש כשבת דכרי חלה ח"י ג"כ
הסור לאכול ממנה בלא הפרשה ואפ"ה אסור להפריש ב"ש (°) לכן ל"ל
דחזן להם תקנה :

ר"א

הנה אלא ז' חובל (ה) ומשייר קלח ח' ולמחר מפריש ט' מן
המשוייר (ו) חלה (ז) וימחר לחסות הפס ע"י (ז) שאכל ממנו ויפריש
אחר כך חלקו [ב"י]

קרבן נתנאל

זכשחל ע"פ בשבת ושבת להפריש חלה מהלחמים אין להם תקנה. כ"כ ת"א להלכה קימן חק"ו ס"ק ח' ע"ש.
ולא נהירא ד... א"כ וכו' וישייר פחות מכזית ויכפה עליו כלי עד מולאי יו"ט כמו שאר חמץ שנשאר א"ס אין לו עובד כוכבים

מחצית השקל א"ח ס' י"ב

(ס"ק ח) ולמחר כו' שמה יבקע הטור. דתקן בדמאי והובא בעירובין דף ל"ז וביתר מקומות.
לעיל ס"י חמ"ח סוף ג' : שמה יאכלנו כו' והוי דמיא דשמה יבקע הטור. והכא לכ"ע חיישינן דמלתא
דשכיח שבגוי יאכלנו :

(17) א"ח הרורה ס"א תב"ש ע"ב

(כג) ולמחר מפריש וכו'. ובע"פ שחל
להגות בשבת שאפה לחט חמץ על שבת שאי אפשר לאכול ולשייר
ולהניח עד למחר א"ס לא הפריש חלה מע"ש (לכ) הסכימו כמה
אחרונים דסמכינן בדיעבד (לג) אהני פוסקים דבחלת חו"ל שרי
להפריש אפילו בשבת ויו"ט ויפריש ויחננה לכהן קטן פחות מט' או
אפילו (לד) לגדול טעבל ואף דיש אחרונים שסוברין דאין לו תקנה
לפת זה לאכילה מ"מ במקום הדחק שאין לו פת אחר לשבת יש
לסמוך להקל :

(18) ב"אור ה"כ ע"ב ד"ה ואמר

ובספר קרבן נתנאל ס"י

עוד דא"ס אין לו כהן קטן ויכל להפריש פחות מכזית דאינו עובר עליו
בב"י ויכפה עליו כלי עד מולאי יו"ט וקשה דכלא תאסר בהנאה כשיגיע
זמן איסור וא"ר ופריש חלה מחוסרי הנהגה וכן משמע בפשיטות פסחים
דף לג תוד"ה התן. וכן מביאר בל"ה שם דבחמץ בפסח לדין דקיי"ל דאסור
בהנאה אין חל בוס קדושה על התרומה וסא דמתלקינן בין סיתה שעת
הכוסר ללא סיתה הוא רק אליבא דר' יוסי בגלילי דס"ל דאינו אסור
בהנאה ע"ש [וב"כ בהגהות הרא"מ הגדפס ב"ס ויולגא ועיין עוד
בחידושי רעק"א שם] ופ"כ לא העתקתי דבריו אלו במ"ב. ומש שחלה סמ"א
דכרוי משום דהייב לבשר משום דאל"ה אף דאסור בהנאה בפסח ישבנו
עד אחר הפסח ואז אין אסור מה"ת ודברי הסרבן נתנאל א"א ליישב
בזה דגם פחות מכזית חייב לבשר מדרבנן עכ"פ בחו"מ"ז וא"ס כן אסור
להשהותו עד אחר הפסח ובתוך הפסח הלא אסור בהנאה כג"ל ואין חל
ע"ז שם הלא וגם בקרבן נתנאל גופא כתב דישהנו רק עד מולאי יו"ט
כדין חמץ שנמ"א בפסח ע"ש והיינו עד חו"מ :